

N:o 40.

Ank. till Riksd. Kansli den 3 Maj 1876, kl. 1 c. m.

Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 13, i anledning af erhållen återförvisning af 2:dra punkten i Utskottets Utlåtande N:o 3, rörande Herr A. P. Linds motion i hvad den angår frågan om ömsesidig hemorts rätt i Sverige och Norge.

Med anledning af nämnda motion, som i berörda del afser en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med hemställan: »huruvida icke sådan öfverenskommelse kunde träffas emellan Sverige å ena sidan och Norge å den andra att, när invånare från det ena landet under fem års tid oafbrutet vistats inom det andra, de skola der åtnjuta hemorts rätt»; hade Utskottet på anförda skäl föreslagit: »att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t hemställa, huruvida icke sådan öfverenskommelse kunde träffas emellan Sverige å ena sidan och Norge å den andra att, när invånare från det ena landet under viss tid — möjligen högst fem år — oafbrutet vistats i det andra, de der skola åtnjuta hemorts rätt; samt att Kongl. Maj:t täcktes, om utsigt förefinnes för ändamålets vinnande, vidtaga därför erforderliga åtgärder».

Mot detta förslag har under öfverläggningen i Kammararen hufvudsakligen blifvit anmärkt, att ett stadgande, enligt hvilket en invånare från det ena landet, efter fem års vistelse i det andra, skulle der förvärfva hemorts rätt, icke allenast förutsatte en sådan förändring i begge ländernas fattigvårdslagstiftning, att det ena landets undersåter kunde inom det andra få hemorts rätt, utan äfven sannolikt skulle, vid det förhållande

—Bih. till Riksd. Prot. 1876. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 24 Häft.

att de personer, på hvilka berörda stadgande komme att tillämpas, i allmänhet utan stadigt hemvist förde ett kringstrykande lefnadssätt, så att följaktligen svårighet skulle uppstå att bestämma den ort de i fattigvårdshänsende borde tillhöra, leda derhän, att den ena staten finge för den andras undersåter anordna en särskild fattigvård; samt att, då det oftare inträffade att svenskar blefve föremål för fattigvård i Norge än tvärtom, det svårigen skulle vara att förvänta ett medgifvande från Norges sida att, såsom i förslaget afsåges, ställa frågan om hemortsrätt inom de båda länderna på reciprocitetens grund, emedan i sådant fall Norge i förhållande till Sverige skulle blifva lidande.

Då, på grund af hvad sålunda blifvit erinradt, det må antagas att de olägenheter, motionären påpekat, icke torde kunna genom ett stadgande i ofvanberörda riktning afhjelpas, har Utskottet, för samma olägenheteres undanrödjande åtminstone i viss mån, trots sig böra förorda en annan åtgärd.

Genom Kongl. Förordningen den 15 Februari 1855 är stadgadt, att fattigvårdssamhälle i det ena af de förenade rikena, som efter der gällande stadganden om fattigvården föranlåtes lemna understöd åt någon till detta samhälle i fattigvårdshänsende icke hörande person från det andra riket eller bekosta sådan persons begrafning, utan att godtgörelse derför kan, med tillämpning af samma författningar, enskild person eller annat fattigvårdssamhälle inom det riket, der understödet lemnats, åläggas, skall vara berättigadt att af statsmedel från det andra riket derför undfå ersättning; men att det skall åligga det fattigvårdssamhälle inom sistnämnda rike, som dertill efter författningarne kan anses förbundet, att härför lemna statskassan godtgörelse. Men för sådant understöd åt eller begravningskostnad för svensk undersåte annorstädes å utländsk ort har svenskt fattigvårdssamhälle ingen ersättningsskyldighet, ej heller läser i dylika fall någon ersättning utgå af statsmedel.

Då emellertid frågan om hemortsrätten nära sammanhänger med och till en del utgör grunden för bestämmelserna i åberopade förordning den 15 Februari 1855, torde vissa ändringar deri kunna undanrödja en del af de olägenheter, hvaröfver motionären med skäl klagat; och då den omständighet att *svenska staten* må hafva åtagit sig förbindelse att ersätta fattigunderstöd, som blifvit åt svensk undersåte i Norge meddeladt, icke synes böra medföra någon större skyldighet för *svenskt fattigvårdssamhälle* att godtgöra sådant understöd, då det blifvit lemnadt i Norge än å annan utländsk ort, tillåter sig Utskottet, vid det förhållande att dess förra förslag i ämnet icke lyckats vinna Kammarens bifall, vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring i Kongl. Förordningen den 15 Februari 1855, att svenskt fattigvårdssamhälle icke må drabbas af utgifter för fattigunderstöd, som blifvit i Norge lemnadt åt svensk undersåte.

Stockholm den 3 Maj 1876.

På Utskottets vägnar:

C. F. TOLL.

Reservation:

af Herr *O. Bergius*: »Enligt hvad som uppgifvits under behandlingen af förevarande ärende, inträffar det ofta, att svenska arbetare, hvilka under längre tid vistats i Norge, komma i den ställning, att de sakna förmåga att sig försörja och för framtiden blifva i behof af understöd, under det att norske undersåter mera sällan blifva föremål för fattigvård i Sverige; och detta förhållande utgör, enligt min åsigt, ett giltigt skäl för det antagande, att Norge icke är sinnadt att ingå en öfverenskomelse, derigenom rätt till fattigvård derstädes skulle beredas personer, hvilka fortfarande förblifva svenske medborgare.

Då följaktligen en framställning till Kongl. Maj:t i det syfte motionären ifrågasatt, icke torde leda till det dermed afsedda mål, samt jag icke anser mig kunna biträda Utskottets nu framlagda förslag, såsom innefattande något helt annat än motionen, hemställer jag, att denna i den del, som nu är föremål för pröfning, icke må föranleda någon Riksdagens åtgärd».
